

veterinària

Justícia alimentària:

Campanya 'Dona-li la volta: Tria la carn ben feta', amb l'objectiu de conscienciar la ciutadania sobre l'actual model de consum

Actualitat:

El Col·legi pressiona i aconsegueix llibertat d'elecció per completar la pauta de vacunació contra la Covid-19

Assessoria:

Consideracions sobre l'actuació dels veterinaris en aquells casos en què el client no consti oficialment com a titular de l'animal

Declarat oficialment a Mallorca un brot de llengua blava després de més de 15 anys

GLOBAL-IDENT™

XS 1.4

¿Quién es el próximo?

Yo!

Yo!

Yo!

MICROCHIP PARA LOS ANIMALES MÁS PEQUEÑOS

- **Aguja mas fina y afilada.**
Excelente penetración cutánea.
- **Inyector Ergonomico.**
Fácil manejo y aplicación.
- **Esterilización médica.**
De acuerdo a los estandares ISO 11135-1& 11607

azasa

Pioneros en sistemas de trazabilidad y bienestar animal.

AZASA - Plaza de Santa Catalina de los Donados, 2 28013 MADRID TELÉF.: 915 481 806 www.azasa.es

- 4 Avepa:** 56è Congrés Nacional d'AVEPA

- 5 Actualitat:** Legislació

- 6 Seguretat alimentària:** El colorant E171, declarat no segur com additiu alimentari per l'EFSA

- 7 H^a de la veterinària:** Memòries d'un becari a Alemanya

- 8 Justícia alimentària:** Dona-li la volta: tria la carn ben feta

---

- 10 Perfil col·legial:** Francesco Aprea

- 12 Portada:** Declarat un brot de llengua blava a Mallorca. Comença la vacunació

- 15 Actualitat:** Campanya de vacunació davant la Covid-19

- 16 Explotacions ramaderes:** Formatges Tramuntana (Pollença)

- 17 De tal palo:** Xisco i Fernando Mir

- 18 Els nostres centres:** Clínica Veterinària Arol

- 20 Actualitat:** Silvia Ortega, nova tècnica veterinària del COVIB

- 21 Assessoria jurídica**

- 22 Cas clínic:** Presentat per Memvet - Centre de Referència Veterinària

---

- 23 Col·legi - Art al COVID**

Una vigilància efectiva

El primer dia de juliol es declarava de manera oficial un brot de llengua blava a la nostra Comunitat Autònoma, un territori que duia més de tres lustres sense notícies d'aquesta malaltia, inclosa en la llista de malalties de notificació obligatòria a la Comissió de la Unió Europea i a l'Organització Mundial de la Sanitat Animal. L'alarma va ser relativa. I ho va ser perquè, a diferència del brot anterior, en aquesta ocasió no assistiríem a un sacrifici massiu d'animals, com reiteraren les autoritats, perquè la situació es va poder controlar amb certa prestesa. Un dels aspectes a destacar d'aquest episodi va ser la ràpida detecció del brot, un fet decisiu a l'hora de posar remei al problema. El sistema d'alerta amb el control dels animals sentinelles del programa de control i vigilància del Servei de Ramaderia de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural funcionà bé i va permetre un ràpid diagnòstic. La tasca dels ramaders i la seva comunicació i confiança amb els manescals de les ADS també resultà clau perquè la informació fluís i arribàs a l'esglaó adequat. En aquest procés hi han participat un bon grapat de manescals, tant de l'administració pública com de les Associacions de Defensa Sanitària, la figura agrupativa més organitzada a nivell ramader. I a tots ells els hem de donar l'enhorabona perquè s'ha evitat que el problema tingués unes conseqüències pitjors. Ara tocarà vacunar com a darrera passa del procés.

Parlant de vacunacions, la majoria de col·legiades i col·legiats ja han completat la pauta contra la Covid-19, seguint la planificació de la campanya de vacunació que realitza la Direcció General de Salut Pública i Participació en col·laboració del Servei de Salut de les Illes Balears. El nostre col·lectiu ha tingut la possibilitat de triar la segona vacuna després d'uns dies d'incertesa al respecte... i de sol·licitar-ho amb fermesa a la consellera de Salut, que traslladà la petició col·legial a instàncies és elevades. Així mateix, el COVIB muntà una jornada digital amb una experta en la matèria perquè els col·legiats i col·legiades poguessin resoldre dubtes i expressar inquietuds. A 12 de juliol, són 1.087.542 les dosis administrades a la nostra Comunitat Autònoma, amb més de 490.000 persones amb la pauta de vacunació completa, un 47,4% de la població de l'arxipèlag. El virus continua ben actiu, però el ritme de vacunació no atura.

Finalment, i juntament amb un grapat d'informacions que trobareu en aquestes pàgines, veureu que el Col·legi compta des d'aquest mes de juliol amb una nova tècnica veterinària: Silvia Ortega. Des d'aquesta tribuna li donam la benvinguda i li desitjam un bon trajecte laboral a bord de la nau col·legial. Confiam en què ben prest es trobi com a casa.

veterinària 89

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** G. Domenici. **Publicitat:** COVIB (Av. Comte de Sallent, 2, Principal A i B - Tel: 971 71 30 44/49). **Impressió:** Gráficas Loyse. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

La edición número 56 del Congreso Nacional AVEPA-SEVC se presenta este año en un formato totalmente *on line*

Del 19 al 22 de octubre de 2021, las personas asistentes podrán disfrutar del congreso de AVEPA al completo

En el marco de la situación sanitaria internacional de este año 2021, y siguiendo los principios de prudencia y de sentido de la responsabilidad con los participantes en sus actividades de formación, el Congreso Nacional de AVEPA-SEVC, se presentará en el exitoso formato virtual que ya acogió, en la edición del año 2020, a más de 4.000 veterinarios.

La necesidad de adaptación a las nuevas circunstancias sanitarias, que implican la necesidad de proteger la salud de todos los participantes a nuestros congresos, y las limitaciones logísticas que estas imponen (reducción de aforos de salas de conferencias y espacios comunes en los centros de congresos, limitaciones en servicios de catering, o de restricciones de transporte), mueven a este popular formato congreso de AVEPA.

Más de 50 horas de conferencias se presentarán en el mismo, impartidas por más de 30 reconocidos especialistas internacionales y así como un importante número de talleres (también *on line*), todo ello distribuido en 3 salas de conferencias virtuales durante 4 días de congreso.

Del 19 al 22 de octubre de 2021, las personas asistentes podrán disfrutar del congreso de AVEPA al completo, con formación *on line* de alto nivel, talleres, comunicaciones libres, con una atractiva exposición comercial donde se encontrarán propuestas comerciales, servicios, a la vez que formación, y un amplia y atractiva oferta de juegos y concurso.

Para inscripciones, se puede consultar la página web de Avepa, el apartado correspondiente:

<https://sevc.info/index.php/es/inscripcion>

La inscripción al Programa Científico General para veterinarios incluye el acceso a todas las salas del Programa Científico del AVEPA-SEVC online 2021 en directo de los días 19 al 22 de octubre, el acceso a los vídeos de las conferencias del Programa Científico desde el 22 de octubre al 22 de noviembre, el acceso a la zona de pósters, el acceso a la zona de patrocinadores, la interacción entre veterinarios y la participación en sorteos.

Por otra parte, el Programa de ATV's del AVEPA-SEVC se está convirtiendo en uno de los mayores de Europa. Más de 150 ATV's asisten cada año para disfrutar de dos días de un programa especial con las últimas novedades para los Auxiliares Técnicos Veterinarios.

Las mascotas dejan de ser consideradas legalmente como “cosas”

El Congreso de los Diputados aprobó en abril la toma en consideración una proposición de ley que pide un cambio en el Código Civil para que los animales domésticos sean declarados ‘seres vivos’ en lugar de ‘bienes’

El Congreso de los Diputados aprobó en abril una proposición de ley que pedía un cambio en el Código Civil para que los animales domésticos dejaran de ser considerados "bienes" y fueran declarados "seres vivos", tal como sucede en países como Francia o Alemania.

Esta reforma legal, que salió adelante con un apoyo mayoritario, impide, entre otras cosas, que las mascotas se puedan "embargar" como ocurre hoy cuando sus propietarios tienen deudas o no pagan una hipoteca, o que sea un juez el que decida su destino y establezca un régimen de visitas en caso de divorcio o separación de sus propietarios, como sucede con el cuidado de los hijos. Además, la iniciativa recoge que el convenio regulador de los casos de nulidad, separación o divorcio deberá incluir también "las cargas asociadas para el cuidado del animal".

En concreto, el Pleno del Congreso de los Diputados tomó en consideración una proposición de ley para modificar tres normas (el Código Civil, la Ley Hipotecaria y la Ley de Enjuiciamiento Civil) con el fin de dotar a los animales de un estatuto jurídico diferente al de los bienes y sean considerados "seres vivos dotados de sensibilidad" y no como simples "cosas".

MÁS CAMBIOS

La proposición de ley introduce un nuevo artículo para establecer que "los animales son seres vivos dotados de sensibilidad" y que

el propietario debe asegurar "su bienestar conforme a las características de cada especie". Añade el texto que "los gastos destinados a la curación y al cuidado de un animal herido o abandonado por un tercero son recuperables por quien los haya pagado".

La propuesta legal indica que "quien encuentre a un animal perdido deberá restituirlo a su propietario". Pero en el caso de que el animal hallado haya sido objeto de malos tratos o de abandono, "el hallador puede retenerlo temporalmente, poniendo en conocimiento de manera inmediata dichos hechos ante las autoridades competentes".

Mientras tanto, la modificación de la Ley Hipotecaria se refiere a que los animales de explotaciones ganaderas, industriales o de recreo no estarán incluidos en las hipotecas, y la reforma de la Ley de Enjuiciamiento Civil alude a que los animales de compañía no son embargables ante impagos.

Se calcula que en España viven ahora en los hogares unos 16 millones de mascotas, pero se abandonan, cada año 150.000 animales domésticos.

Entra en vigor la nueva Ley de Sanidad Animal de la Unión Europea

La nueva Ley de Sanidad Animal (Reglamento (UE) 2016/429) sobre enfermedades animales transmisibles entró en vigor el pasado 1 de abril, cuando pasó a ser aplicable en toda la Unión Europea. El nuevo reglamento implica la agilización de una gran cantidad de actos legales, con reglas más simples y claras que permitirán a las autoridades enfocarse en prioridades clave: prevenir y erradicar enfermedades. El reglamento, que fue adoptado por el Parlamento Europeo y el Consejo en marzo de 2016, aclara las responsabilidades de los ganaderos, veterinarios y otras personas que se ocupan de los animales, y permite un mayor uso de las nuevas tecnologías para las actividades de salud animal: vigilancia de patógenos, identificación electrónica y registro de animales.

Adopta un enfoque 'One Health', que permite una mejor detección y control tempranos de las enfermedades animales, incluidas las que pueden ser transmisibles a los humanos, y debe contribuir a reducir la ocurrencia y los efectos de las epidemias animales, además de establecer una mejor base legal para vigilar los patógenos animales resistentes a los agentes antimicrobianos.

La Ley de sanidad animal forma parte de un paquete de medidas propuesto por la Comisión Europea en mayo de 2013 para fortalecer la aplicación de las normas de salud y seguridad en toda la cadena agroalimentaria.

El colorante E171 (dióxido de titanio), declarado no seguro como aditivo alimentario por la EFSA

Se utiliza principalmente en productos de panadería, confitería (chicles, golosinas,...), sopas y salsas y su seguridad ha sido reevaluada en el marco del programa de reevaluación permanente de aditivos alimentarios

Según el profesor Magded Younes, jefe del panel de expertos sobre aromas y aditivos alimentarios, "teniendo en cuenta todos los estudios e información científica disponible, el panel ha concluido que el dióxido de titanio no puede ser considerado seguro como aditivo alimentario. Un elemento clave para llegar a esta conclusión ha sido que no se pueden descartar problemas de genotoxicidad después del consumo de las partículas que componen este aditivo. Después de su ingestión oral, la absorción de las partículas es baja, sin embargo se pueden acumular en el organismo humano".

La genotoxicidad se refiere a la capacidad que tienen ciertas sustancias químicas de dañar el material genético de las células (ADN), pudiendo dar lugar a efectos cancerígenos. En estos casos no es posible fijar un nivel seguro para la ingesta de estas sustancias.

El E171 es un colorante que se utiliza principalmente en productos de panadería, de confitería (chicles, golosinas,...), sopas y salsas. Ha sido reevaluada su seguridad en el marco del programa de reevaluación permanente de aditivos alimentarios que, de acuerdo con el Reglamento (CE) 257/2010, se viene llevando a cabo desde hace unos años en la Unión Europea.

Este programa persigue garantizar un elevado nivel de protección de la salud de las personas y asegurar el funcionamiento eficaz del mercado interior. El uso de los aditivos

alimentarios debe ser siempre seguro sobre la base científica disponible, responder a una necesidad tecnológica, y no inducir a error a los consumidores.

Una vez emitido el dictamen científico de la EFSA, corresponde ahora a la Comisión Europea y a los Estados miembros tomar las medidas legislativas y de otra índole, encaminadas a salvaguardar la salud de la población.

El dictamen científico completo de EFSA puede visualizarse a través del siguiente enlace, en la página web de la EFSA: <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6585>

>>> No se pueden descartar problemas de genotoxicidad después del consumo de las partículas que componen este aditivo. La genotoxicidad se refiere a la capacidad que tienen ciertas sustancias químicas de dañar el material genético de las células (ADN), pudiendo dar lugar a efectos cancerígenos.

Memorias de un becario en la Facultad de Veterinaria de Múnich

Comentaba en la revista del Colegio del trimestre pasado mi actuación circunstancial en una fábrica de embutidos de Alemania, que por las múltiples llamadas y comentarios favorables recibidos, deduzco que debió de ser considerada como digna de recordar como experiencia en la vida, pero que, como buenos profesionales, lo que deseaban y me solicitaban los compañeros lectores, era conocer las características de la enseñanza en la Facultad de Veterinaria de Múnich en aquellos días. Como es lógico, todavía me resulta agradable recordar este tema, pero han pasado, acabo de mirar las fechas, 63 años desde aquella estancia en Alemania, por lo que mi información no es lo perfecta o completa que me gustaría aportar, y por lo cual pido ya disculpas antes de iniciar el contenido.

Como indicaba en el número anterior, en 1958, una vez acabada la carrera, se me concedió una beca de dos meses de duración para ampliar mis conocimientos, que no eran muchos, en temas de reproducción animal en la Facultad de Veterinaria de Múnich, a la que me incorporé a finales de septiembre. La elección de esta Facultad fue por consejo y gestión de uno de mis profesores de Zaragoza, Don Pascual López Lorenzo, para mí de inolvidable recuerdo, y que siempre nos presionaba a los escasos alumnos de mi promoción para que aprendiéramos idiomas, "necesarios en vuestro futuro", nos decía.

A la llegada a la Facultad de Múnich, y escuchadas mis aspiraciones de becario inexperto, se me asignó a un equipo de cuatro personas: el Profesor Doctor W. Baier, de la Gynäkologische und Ambulatorische Tierklinik de la Universidad de Múnich, y tres estudiantes del último curso, para orientarme y decidir las tareas a seguir, y obtener así el máximo provecho de mi estancia en su Facultad.

Durante el primer mes, por la mañana, asistía diariamente a las clases y prácticas que me marcaban sobre reproducción animal, que conllevaban el estudio del aparato reproductor en vacuno y equino, así como la obtención del semen para su posterior preparación y aplicación. En este colectivo estaba siempre acompañado con pequeños grupos de alumnos de los

dos últimos cursos, que estaban interesados en esta materia. Por las tardes, si tenía espacio libre en alguna de las mesas de trabajo disponibles, participaba, previo permiso, en prácticas de cirugía y despiece de équidos, bovino y porcino, que se complementaban por parte de los profesores presentes, con el estudio de las distintas regiones de cada uno de los animales sacrificados, con indicación preferente de las zonas habitualmente más afectadas por problemas sanitarios.

De su funcionamiento quedé favorablemente impresionado, tanto por las salas de enseñanza a los alumnos, como por las salas de prácticas, que cubrían desde los estudios de anatomía, al manejo y control sanitario de las distintas especies animales de que disponía en sus establos la Facultad. Fue un mes de trabajo muy intenso, pero fructífero.

Ya un poco antes de finalizar el mes de noviembre, el equipo que programaba y controlaba las actividades que me habían marcado consideró oportuno que por las mañanas me incorporara a la parte activa de control sanitario del ganado que se tenía en la Facultad, tanto propio como ajeno incorporado temporalmente, ya que poseía un apartado especial para ganado traído de fuera, especialmente équidos, procedentes de algunas explotaciones y que eran intervenidos quirúrgicamente por determinados profesores de la Facultad, con los que yo, en estos casos, simplemente colaboraba suministrando el material necesario solicitado para llevar a cabo las intervenciones, pero que me permitía

estar en primera fila y aprender a realizar algunas actividades que no tuve la oportunidad de practicar durante la carrera en España. La verdad es que lo pasé muy bien y aprendí a conocer los animales de cerca, con sus virtudes y defectos, así como los síntomas que mostraban al enfermar.

Para las tardes me asignaron como ayudante de uno de los Profesores jóvenes en la Facultad, del que guardo también un muy agradable recuerdo, y que, aparte de trabajar en la Facultad, era el responsable de inseminar ganado vacuno en el área cercana a Múnich. Con él salía cada tarde con dos finalidades: una, ayudarlo a preparar el equipo de inseminación en cada explotación que visitaba, tomando nota del semental que portaba la dosis aplicada; y otra, más relajante, que era conocer las ganaderías de los alrededores de la capital de Bayern. Desgraciadamente en invierno, a las cinco de la tarde ya estaba todo oscuro y poco se veía del campo, pero recuerdo que fueron unas semanas muy agradables y efectivas.

La despedida con el equipo coordinador de mi estancia fue muy emotiva y les he estado toda mi vida agradecido. Tuve la oportunidad de ver y realizar muchas cosas que durante la carrera había estudiado, pero no efectuado en la práctica, cosa que les agradecí de corazón, ya que me abrían un nuevo horizonte.

Yo salí de Múnich el 20 de diciembre para regresar a Palma, ya que los viajes, en plan estudiante, duraban de 2 a 3 días, y no me podía imaginar una Navidad fuera de casa.

Foto cedida per Tomeu Anguera.

TOMEU ANGUERA

‘Dona-li la volta: tria la carn ben feta’

La campanya de Justícia Alimentària pretén mostrar la necessitat d'un canvi de model i un canvi en els hàbits alimentaris que afavoreixin una activitat ramadera extensiva, sota criteris agroecològics

Davant els grans reptes globals els quals afrontam, com són la fam i la pobresa, el canvi climàtic, la salut alimentària o la pèrdua de biodiversitat i de sòl fèrtil, el com ens alimentam agafa molta rellevància. El sistema alimentari actual globalitzat, basat en produccions intensives i productes quilomètrics, és fràgil i vulnerable davant les crisis (climàtica, sanitària,...), fet que fa necessari treballar cap a la creació de **sistemes alimentaris locals, resilents, saludables** i, sobretot, **populars**.

La producció i el consum de carn procedent de la ramaderia industrial esdevenen un element clau dins el sistema alimentari actual i generen bona part dels desequilibris tant en l'àmbit global com local. La campanya *‘Dona-li la volta: tria la*

>>> La campanya no pretén ser una crítica a la producció de carn *per se*, sinó a la producció industrialitzada i a les empreses que es beneficien dels desequilibris del sistema actual. La ramaderia té un paper clar i demostrat en els agroecosistemes del nostre territori.

‘carn ben feta’ pretén sensibilitzar sobre aquests impactes per fer evident la necessitat d'un canvi de model i un canvi en els hàbits alimentaris que afavoreixin una activitat ramadera extensiva, sota criteris agroecològics i un consum de carn, d'acord amb les recomanacions de salut.

La ramaderia industrial va néixer en paral·lel a la revolució verda agrícola com a complement ideal per aquesta, però igual com la revolució verda, els anys han demostrat que més que solució a res, la ramaderia industrial ha esdevingut un dels principals problemes ambientals, socials, de salut i econòmics del planeta.

En realitat la ramaderia industrial actual explica, com poques, els mecanismes de funcionament de l'actual fase del capitalisme alimentari i els seus impactes. El complex soja-carn, per exemple, abraça aspectes com la desforestació i la destrucció d'ecosistemes a l'Argentina, el Paraguai o el Brasil, la contaminació intensa via agrotòxics de terres, aigües i comunitats senceres, l'agressió irreversible al territori a través de la construcció d'infraestructures d'exportació, la vulneració de drets humans en comunitats pageses, la migració rural-urbana forçada, el paramilitarisme, etc. Però també, i de manera indissociable, explica la destrucció d'ecosistemes al territori espanyol en les zones on les granges ramaderes industrials dominen el paisatge, la pèrdua de la pagesia local o el control oligopòlic d'un grapat d'empreses que condicionen bona part de les decisions polítiques. Al mateix temps, més enllà de la

producció, el desenvolupament excessiu i expansiu de la ramaderia industrial, acompanyat d'una publicitat enganyosa, ha arrossegat una modificació de consum alimentari i canvi d'hàbits.

Actualment **a Espanya es menja 6 vegades més carn de la recomanació màxima**, i si ho restringim a la carn processada (classificada com a cancerígena per l'OMS) és com a mínim 8 vegades per sobre la recomanació. Aquest consum està generant greus problemes de salut, i és un dels principals desafiaments dels sistemes públics de salut i de polítiques sanitàries.

La campanya no pretén ser una crítica a la producció de carn *per se*, sinó a la producció industrialitzada i a les empreses que es beneficien dels desequilibris del sistema actual. La ramaderia té un paper clar i demostrat en els agroecosistemes del nostre territori. Fa una funció de simbiosi amb el sistema agrari i, si es fa ben feta, permet tancar i completar els circuits energètics i de materials d'aquests sistemes, a més de ser una bona font d'alimentació saludable i equilibrada.

Amb tot, convidam a donar-li la volta a la qüestió. Amb la premissa que hem de reduir el consum de carn actual, a tres racions màxim per setmana, també hem d'apostar perquè la carn que consumim estigui ben feta, i no ens referim a que estigui al punt. Què li demanem a la carn ben feta?

1. Que contribueixi a una **economia justa** amb la pagesia del nostre territori perquè pugui treballar la terra amb respecte i viure dignament del camp.

2. Que sigui de **proximitat** que contribueixi a un paisatge en mosaic i aposti per les races autòctones de les nostres illes.

3. Que la gestió ramadera sigui **extensiva i ecològica** contribuint al benestar animal i proporciona una alimentació de

qualitat al bestiar, a la vegada que afavoreix un adobament racional del sòl.

4. Que aposti per **circuits curts de comercialització** que ens permeti tenir més a mà la informació que volem saber.

A les Illes Balears hi ha moltes iniciatives de ramaderia extensiva, ecològica i familiar que aposten per aquesta carn ben feta i que cerquen, a través de la venda directa, de cooperatives o carnisseries de proximitat, la complicitat de consumidors i consumidores. A la pàgina web del Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica (www.cbpa.org) es pot consultar el directori de finques productores, elaboradores o comerços on trobar aquesta carn.

En el marc de la campanya, la qual rep el suport de la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears, s'ha elaborat una exposició que acompanyarà diferents xerrades previstes a espais, com les biblioteques, associacions de veïns o casals de barri. També està previst realitzar una campanya de difusió per xarxes per tal promocionar aquestes iniciatives locals i agroecològiques.

>>> Actualment a Espanya es menja 6 vegades més carn de la recomanació màxima, i si ho restringim a la carn processada (classificada com a cancerígena per l'OMS) és com a mínim 8 vegades per sobre la recomanació.

Francesco Aprea, veterinario anestesista

Francesco Aprea (Nápoles, 1982) sonríe al echar la vista atrás y recordar los años de trasiego adolescente. Años cada vez más lejanos. Años de viajes y mochila, de veranos de libertad, alejados de cualquier obligación. De visitar territorios desconocidos, en Europa y otros continentes, con pocos medios y mucha curiosidad. De desconexión de las obligaciones que se había autoimpuesto al elegir sus estudios de Medicina Veterinaria en la Universidad de Bari, a los que se había lanzado por vocación pero que compaginaba con su manera de ver las cosas en aquel momento. Ahora, como responsable del servicio de anestesia del Hospital Canis Mallorca y a punto de cumplir una década residiendo en la Isla -y también de alcanzar la cuarentena-, no puede evitar esbozar una sonrisa mientras repasa pausadamente su trayectoria para VETERINÀRIA.

Nacido en la costa oeste de la penín-

sula itálica, a orillas del mar Tirreno, su familia se trasladó al extremo oriental de la 'bota', al Adriático, a unos 300 kilómetros, cuando era poco más que un bebé, para fijar su residencia en la población de Bari. Para entonces el chico ya había desarrollado un gran interés por los animales, heredado de sus padres, y en sus recuerdos de niñez aparecen indistintamente perros, gatos o pájaros. Esa devoción animal lo arrastraría hasta la universidad, donde pronto destacó, licenciándose con un expediente académico brillante. "Mientras estudiaba decidí pasar los veranos viajando con mis mascotas y amigos, con la idea de conocer la diversidad y el objetivo de quedarme con esas experiencias", explica. "Mi sueño durante un tiempo fue acabar trabajando como veterinario en un Parque de Kenia y, de ese modo, poder combinar ambas pasiones", recuerda divertido.

Al finalizar la carrera, Francesco entró

a trabajar como interno en un ambulatorio veterinario, en Bari, donde tuvo su primer contacto con la anestesia, y decidió profundizar sobre esa especialidad. Al cabo de un año se marchó a la ciudad de Cambridge, al este de Inglaterra, a realizar un internado de Anestesia Veterinaria (QVSH, *University of Cambridge*), período que aprovechó para mejorar y perfeccionar su inglés. Trabajó durante unos meses como veterinario generalista antes de acceder a la residencia del Colegio Europeo de Anestesia y Analgesia Veterinaria, en el Hospital *Dick White Referrals*, uno de los centros veterinarios especializados más grandes de Europa. Los años de la residencia fueron muy duro pero fueron cuatro años de 'inversión', como reconoce posteriormente durante la charla: "Siempre me he planteado mi oficio como una maratón. Tanto cuando estudiaba como más tarde, trabajando. Mi idea ha sido trabajar duro, prepa-

rarme, ir mejorando y cumpliendo pequeños y grandes objetivos". En 2008, obtuvo el Certificado en Anestesia Veterinaria (CertVA), por el *Royal College of Veterinary Surgeons* (UK) y, en 2012, el Diploma Europeo en Anestesia y Analgesia (ECVAA). Como él, Silvia, su pareja, una médica sevillana natural del barrio de Triana, recorría a su vera su propio camino en paralelo. Se habían conocido en 2005 en Bari y se marcharon juntos al Reino Unido. "Hicimos como una especie de pacto por el que ella terminaría la carrera y luego prepararía el MIR mientras yo me especializaba y por eso sabía que no acabaría allí", explica. En 2011 Silvia aprobaba el examen, elegía plaza en Mallorca y el futuro de ambos quedaba ligado a la Isla.

Francesco aprovechó sus primeros meses en Mallorca para preparar a fondo los exámenes de la Diplomatura europea en su especialidad de anestesia y analgesia (ECVAA), que consiguió al año siguiente, en mayo de 2012. Un mes más tarde nacía Luna, su segunda hija (Leo, el primero, lo hizo en Inglaterra en 2010). A eso se le denomina sacar tiempo para todo. Aterrizado en la Isla, se puso en contacto con Miguel Omaña, responsable del servicio de neurología de Canis, con quien empezó a colaborar. Además, por su parte, inició su camino 'empresarial' fundando SAAVET, un servicio de anestesia y analgesia, con el objetivo de optimizar el cuidado de las mascotas re-

>>> "Mientras estudiaba decidí pasar los veranos viajando con mis mascotas y amigos, con la idea de conocer la diversidad y el objetivo de quedarme con esas experiencias. Mi sueño durante un tiempo fue acabar trabajando como veterinario en un Parque de Kenia y poder combinar ambas pasiones".

duciendo su estrés y dolor. Fue pionero en ofrecer este servicio en las Islas, lo que le permitió conocer muchas clínicas y colegas, algunos de los cuales se convirtieron en verdaderos amigos. Lo hizo prácticamente en exclusiva durante 8 o 9 años. Su vinculación con Canis fue en aumento, lo que le permitía organizar su tiempo doméstico, hasta hace un par de años, en 2019, cuando estableció su servicio fijo en el hospital pamesano. "Se ha convertido en mi casa", asegura. En paralelo, Francesco siempre ha tratado de encontrar tiempo para desarrollar su marcada vocación docente, que empezó hace algo menos de una década organizando diferentes cursos y jornadas formativas. Es miembro del Colegio Europeo de Anestesia, de la Sociedad Española de Anestesia y el único veterinario que forma parte de la Sociedad Balear del Dolor. Años atrás orientó sus estudios principalmente hacia el tratamiento del dolor crónico con técnicas como la acupuntura y sigue explorando diversidad de terrenos en el ámbito de la analgesia que ahora representa su principal interés profesional.

Se autodefine como una persona familiar y reconoce que le gusta pasar su tiempo de asueto con sus hijos, ahora que aún son pequeños, y su mujer cuando el trabajo se lo permite. Una vez al año viaja a Sevilla a visitar a la familia

>>> Responsable del servicio de anestesia del Hospital Canis Mallorca desde hace unos años, en 2008 obtuvo el Certificado en Anestesia Veterinaria (CertVA) por el *Royal College of Veterinary Surgeons* (UK) y en 2012 el Diploma Europeo en Anestesia y Analgesia (ECVAA).

de su mujer y no va lo que querría a Italia, donde conserva parte de la suya. Sus dos hermanas siguen residiendo en Bari y su hermano, en la región de Véneto, al norte del país. Desde hace cinco años practica *jiu-jitsu* brasileño en un gimnasio próximo a su casa, en la Vileta, donde se mantiene en forma, desconecta del trabajo y ha formado una segunda familia con los compañeros. Las actividades al aire libre son otras de sus aficiones... lo que sea para no estar parado. Francesco Aprea no ha acabado trabajando de veterinario en un Parque Natural de Kenia, pero parece que tampoco le importa demasiado.

Declarat oficialment un brot de llengua blava a Mallorca

La Conselleria d'Agricultura preveu la vacunació de 208.000 ovelles i 22.500 vaques, més els animals de reposició, inscrits al cens ramader. Els veterinaris de les Associacions de Defensa Sanitària (ADS) participaran a aquesta vacunació massiva, que es preveu que finalitzi el 12 de desembre de 2021

El passat dia 1 de juliol, la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació declarava, de manera oficial, la presència del serotip 4 del virus de la llengua blava a Mallorca, després de la confirmació per part del Laboratori Central de Veterinària (LCV) d'Algete, a Madrid. Al tancament d'aquesta edició, el 13 de juliol, hi havia 12 explotacions afectades, en els municipis de Pollença, Alcúdia, Escorca, Sineu i Inca, i de 22 casos d'animals positius. El brot va ser detectat gràcies al programa de vigilància serològica, clínica i entomològica de la Comunitat Autònoma i la sospita és que el moscard que infectà els animals provenia de la zona dels Balcans. La malaltia no

es detectava a les Balears d'ençà de novembre de 2003, quan es notificà el darrer brot de llengua blava a Menorca. Es tracta d'una malaltia viral infecciosa no contagiosa que afecta els remugants domèstics i salvatges, provocada per un arbovirus que es transmet únicament

per la picada de moscards del gènere *Culicoides* infectats.

DECLARACIÓ OFICIAL

El 3 de juliol, el BOIB va publicar la resolució de la consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació, Mae de la Concha, que

>>> El darrer cas de llengua blava detectat a les Balears datava de novembre de 2003, quan es notificà un brot a diverses explotacions d'oví de Menorca.

declarava oficialment la presència de llengua blava a Mallorca i establí mesures sanitàries per evitar-ne la propagació a tot el territori de les Illes Balears. Es tractava de 19 exemplars ovins i un boví. La consellera De la Concha comparegué en roda de premsa acompanyada pel director general d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural, Fernando Fernández, per llançar un missatge de tranquil·litat en recordar que "la malaltia no representa cap risc per als consumidors, ni tan sols pel que fa a la carn i a la llet d'animals infectats".

Davant el risc que suposa per als ramats ovins, caprins i bovins la presència d'aquesta malaltia, es fixaren les mesures sanitàries per evitar la propagació del virus a tot el territori de les Illes Balears sobre la base de l'Ordre APA/1251/2020, de 21 de desembre, pel qual s'establien les zones de restricció de la malaltia, les condicions per als moviments i la vacunació dels animals. Per tant, d'una banda, es prohibia, de manera cautelar, el moviment i transport d'animals en vida i productes reproductius de les espècies bovina, ovina i caprina fora de les Illes. No obstant això, es permetia, d'altra banda, sempre amb vehicles desinfectats abans de la càrrega, el trasllat dels animals de les espècies esmentades cap

als escorxadors de les Illes Balears, així com la resta de moviments, per exemple, cap a zones de pastura lliures de presència de llengua blava, sempre que compleixin els requisits de l'Ordre APA/1251/2020, de 21 de desembre. La durada inicial d'aquestes mesures és d'un any. Segons el director general, "establir la zona de restricció per totes les Illes permet una major prevenció i eficàcia del virus, i també poder fer la vacunació a totes les Illes". La resolució establí un programa de vacunacions obligatòries per a bovins i ovins contra el serotip 4 del virus per evitar-ne la difusió i propagació i implicava també declarar d'emergència les actuacions i contractacions per eradicar aquesta malaltia. Segons donà a conèixer el director general "no es faran sacrificis massius com es feia abans perquè la vacuna ara és més avançada. D'aquesta manera, evitam un episodi traumàtic per als ramaders i només se sacrificaran els animals que pateixin més pels símptomes de la malaltia per una qüestió de benestar animal".

PRIMER CAS I PROGRAMA DE CONTROL DE LA CAIB

El primer positiu de llengua blava es va detectar a finals juny, amb una de les mostres preses en el marc del Programa

Nacional de Vigilància, Control i Eradicació de la malaltia. Es tractava de la presència del serotip 4 a un exemplar boví d'una explotació ramadera de Pollença. De forma quasi simultània i durant els dies posteriors es recolliren mostres a diverses explotacions de la zona, que permeteren confirmar l'existència del brot de llengua blava a l'illa.

La comunitat Autònoma de les Illes Balears du a terme el seu propi programa de control, dissenyat anualment pel Servei de Ramaderia de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural i executat pel Departament de Sanitat Animal i el laboratori de Sanitat Animal de SEMILLA, amb l'objectiu de dur a terme una vigilància activa, serològica i entomològica que permeti la detecció de l'aparició de la malaltia mitjançant un sistema d'alerta amb el control dels animals sentinelles i la captura dels vectors, per tal d'instaurar mesures que frenin la disseminació i els perjudicis que ocasionaria la malaltia.

Les proves de camp i la presa de mostres que es preveuen en el programa es divideixen en dues parts, la vigilància serològica i la vigilància entomològica. La vigilància serològica es basa en la realització d'un mostreig en animals de les espècies sensibles (preferiblement bovina) que permetin detectar l'e-

vidència de circulació vírica. També es duu a terme la investigació i el seguiment dels casos de sospita comunicats pels titulars de les ramaderies o els veterinaris responsables.

El personal de SEMILLA és l'encarregat de dur a terme aquestes proves a les explotacions que no pertanyen a cap agrupació de defensa sanitària (ADS), mentre que a les explotacions incloses a una ADS, s'utilitzen les mostres serològiques d'altres programes de sanitat animal lliurades pels respectius veterinaris responsables.

VACUNACIÓ FINS A DESEMBRE DE 2021

El 9 de juliol arribaren a les Illes 500.000 dosis de BLUEVAC 4 per a la campanya de vacunació, que començà tres dies més tard. Aquest material va ser cedit per la Junta d'Extremadura, amb la intermediació del Ministeri. El Servei de Millora Agrària i Pesquera (SEMILLA), ens que depèn de la Conselleria, es va fer càrrec, amb la col·laboració desinteressada de la Cooperativa d'Apotecaris, de la logística del trasllat i emmagatzematge dels vaccins, que s'han de conservar a una temperatura d'entre 2 i 8 graus. Es vacunaran tots els animals inscrits al cens ramader. La previsió és la vacunació de 208.000 ovelles i 22.500 vaques, més els animals de reposició. Els ovins necessiten una dosi i els bovins, dues.

Els veterinaris de les Associacions de Defensa Sanitària (ADS) realitzaran la vacunació dels animals inscrits en aquestes associacions. La resta dels animals seran

vacinats pels veterinaris contractats per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació per aquesta campanya de llengua blava. La previsió és que la vacunació de tot el ramat finalitzi el 12 de desembre d'enguany i que a finals d'octubre estigui

immunitzat el 70% del cens. La vacuna, que s'ha proporcionat de forma gratuïta, s'administrarà a tots els animals sans de les espècies ovina i bovina presents en les explotacions a partir dels tres mesos de edat. La campanya de vacunació arrancarà a les explotacions que tinguin una sortida comercial per no frenar el flux de sortida dels animals, conjuntament amb les explotacions d'AGDS de major cens.

INFORMACIÓ DAVANT SOSPITES

La Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural ha habilitat un espai al web de la Conselleria amb la informació d'aquest brot i d'aquesta malaltia (<http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=4763182&coduo=1185&lang=ca>), que afecta els remugants i que és de declaració obligatòria. Per això, al web s'hi pot trobar, entre d'altres, el formulari de sospita de malaltia. Els titulars d'explotacions que detectin ovins i bovins a la seva explotació amb simptomatologia compatible (animals abatuts, salivació excessiva, llengua inflada de color blau, coixesa, dificultat respiratòria, etc.) poden comunicar la sospita d'aquesta malaltia a l'oficina comarcal corresponent.

Foto cedida per la Conselleria d'Agricultura.

Signes clínics de la llengua blava

En els ovins infectats, els signes clínics són variables i poden incloure: febre; hemorràgies i ulceració de el teixit oral i nasal; salivació excessiva i descàrrega nasal i tumefacció dels llavis, llengua i mandíbula; inflamació de la banda coronària i coixesa; debilitat, depressió, pèrdua de pes; diarrea profusa, vòmits, pneumònia; llengua 'blava' com a resultat de la cianosi (no tan comú); avortaments; interrupció del creixement de la llana en els ovins en recuperació amb pèrdua parcial o completa de la llana. L'aparició de signes clínics en els bovins dependrà del serotip; altres remugants domèstics com ara els caprins, generalment no presenten signes clínics o uns pocs.

Font: Organització Mundial de Sanitat Animal (OIE).

Astra Zeneca 2 - Pfizer 0

El COVIB demanà a la consellera de Salut llibertat d'elecció de dosi per completar el procés de vacunació del col·lectiu després de que el Ministeri plantejàs l'opció de poder combinar vacunes, en aquell moment no suficientment fonamentada en evidències científiques

Els veterinaris i les veterinàries de les Balears alçaren la veu amb certa perplexitat quan a mitjans de maig, amb un elevat percentatge del col·lectiu vacunat amb la primera dosi d'Astra Zeneca, la Comissió de Salut acordà completar la pauta de les persones menors de 60 anys amb vacunes ARNm (Pfizer). El president del Col·legi, Ramon Garcia, no es torbà ni un dia en remetre una carta oficial a la consellera de Salut, Patricia Gómez, sol·licitant-li que, amb la informació de què disposaven en aquell moment, requerís al Ministeri de Sanitat que les persones afectades poguessin escollir individualment el vaccí que se'ls havia d'administrar en segona dosi.

La carta, que transmetia el malestar i la preocupació del col·lectiu davant aquesta informació, criticava que la decisió del Ministeri no es fonamentàs en l'evidència científica. "Cap sanitari pot acceptar com evidència el resultat preliminar d'immunogenicitat i seguretat de l'estudi CombiVac, sobre la pauta heteròloga de vacunació, realitzat per l'Institut Carlos III, desenvolupat en un parell de setmanes i amb un nombre de pacients molt baix", referia la carta. "Es fa difícilment assumible acceptar una pauta vacunal heteròloga per les persones que hem rebut la primera dosi d'Astra Zeneca i el més convenient, una vegada valorats els beneficis i els riscos associats, és completar el tractament amb la segona dosi d'aquest mateix laboratori", continuava l'escrit. "La decisió del producte que se'ns oferirà no està a les nostres mans. Sí ho estarà, acceptar-lo o no i completar o no la pauta vacunal", apuntava, finalment. El veterinari no va ser l'únic col·lectiu en demanar la pauta homòloga de vacunació.

Finalment, la consellera de Salut, Patricia Gómez, es comunicà amb el president del Col·legi per transmetre-li que entenia els seus arguments i que faria arribar la seva petició al Consell Interterritorial. Finalment, una part majoritària del col·lectiu veterinari balear vacunat acabà completant la pauta amb Astra Zeneca. El Col·legi agraià la disponibilitat i intermediació de la consellera en aquesta qüestió.

“En vacunació, les estratègies s'adapten a les circumstàncies de cada moment, que són canviants. La bona notícia és que qualsevol pauta funciona”

Antònia Galmés, coordinadora de vacunes de la Direcció General de Salut Pública, participà en una xerrada en línia amb col·legiats per resoldre dubtes

Antònia Galmés va prendre part el passat 11 de maig en una sessió informativa digital organitzada pel COVIB i adreçada als col·legiats sobre la vacunació en el context de la Covid-19. Des dels seus coneixements i experiència com a coordinadora de vacunes de la Direcció General de Salut Pública exposà la situació del moment i va resoldre dubtes que se li plantejaren. La principal... la combinació de vacunes o pauta heteròloga que en aquell moment semblava l'opció triada pel Ministeri per completar la vacunació d'un grupat de col·lectius entre els quals es trobava el veterinari.

Ara, dos mesos més tard, recorda que aquella preocupació de maig "és història". "En aquest moment, tot va molt aviat i el que fem és adaptar les estratègies a les circumstàncies de cada moment, que són canviants. Ara sabem que qualsevol pauta

funciona i això és una bona notícia", diu. "La millor cosa és que tenim flexibilitat perquè jugam amb tres factors: l'epidemiologia, el coneixement de la vacuna i la logística. I això ens permet anar combinant-los en funció de l'escenari que veim en cada moment", clou.

Respecte a la jornada amb els veterinaris, l'experta apunta que entenia la preocupació existent en el col·lectiu en aquell moment per la possibilitat de completar una pauta heteròloga. "Les coses canvien a gran velocitat en epidemiologia i el temps avala proves. Ara ha passat amb la franja d'edat d'entre 60 i 69, que no havien pogut rebre la segona pauta d'Astra Zeneca perquè havia de passar un temps entre les dues vacunes, que ara hem certificat que es pot reduir. Per això hem pogut avançar les vacunacions de segona dosi per a tota aquesta gent", explica Galmés.

Formatges Tramuntana (Pollença) Ramaderia caprina

Els germans Cerdà, Josep i Nicolau, i el seu amic Josep Sánchez engegaren la seva aventura empresarial de producció ecològica 'Formatges Tramuntana' en plena pandèmia de la Covid-19. Uns mesos abans, treballant tots ells en el sector serveis i cansats de la vida de preses, havien decidit deixar les seves respectives ocupacions per tenir un estil de vida més pausat, de contacte amb la terra, i per això 'ressuscitaren' l'antiga activitat familiar dels germans Nicolau. Ho feren a la finca de La Plana, a la Vall den March, a Pollença, amb un grapat de cabres de la raça murciana granadina (una de les races lleteres més antigues d'Espanya) que ja havien tengut els seus pares, Pep i Maria Jesús, com a afició. Explica Nicolau Cerdà que les primeres cabres varen ser adquirides per desembre de 2019 i que des d'aleshores no han fet més que créixer poc a poc.

"Treballam amb un centenar de cabres que pasturen per la finca en llibertat i que munyim una vegada al dia, a les 6 del matí. La munyidora permet una munyida de sis animals a l'hora. Ara mateix cada animal ens dóna un litre i mig de llet diari, que ens permet anar fent segons la demanda", explica Cerdà. "La nostra previsió és que aquesta producció anirà augmentant a mesura que les cabres vagin creixent, fins que ja siguin madures. La idea és

substituir-les per altres quan arribin als 7-8 anys", continua el ramader. Socs de l'Agrupació de Defensa Sanitària de Ramat Oví i Caprí Zona Nord de Mallorca, el manescal de 'Formatges Tramuntana' és Marc Suau. "Ens visita dues vegades a l'any. Ell duu el

nostre Pla sanitari i feim desparasitacions i vacunacions dues vegades a l'any. Després també podem comptar amb ell per a les emergències, però com som una explotació petita, tampoc tenim moltes incidències", diu Nicolau.

Formatges Tramuntana fabrica dues línies de formatge tendre de cabra ecològic: l'original 'Sa Cabreta' i un segon que fa amb farina de garrofa. Elaborat amb llet pasteuritzada de la pròpia finca, amb ferments naturals. El formatge té un mínim d'aigua. També elaboren iogurt amb la llet pasteuritzada a alta temperatura més ferments lactis i clorur càlcic. La maduració del iogurt és d'entre 4 i 8 hores a 40°. Per a la distribució realitzen comanes a domicili a particulars i a tendes de Palma, Pollença, Artà o Manacor, entre d'altres.

També tenen oberta una botiga a la finca, els dimecres (de 10 h a 13 h) i els dissabtes (de 10 h a 16 h), quan els visitants també poden trescar per la finca. Hi venen també productes de temporada, com llimones, alvocats o ous de les seves gallines. Perquè el camp dóna els seus fruits... i s'han de posar en valor. Així miren de fer-ho a Formatges Tramuntana.

Xisco y Fernando Mir

Padre e hijo. Clínica Veterinaria San Fernando (Palma)

Después de cuatro décadas de trabajo entre cuatro paredes, las de 'su' Clínica Veterinaria San Fernando, Xisco Mir (Palma, 1953) se ha retirado este año. Tal vez pensó que podría vivir una jubilación dorada en completa libertad, y lo intenta, pero ser abuelo lleva implícitas algunas estrictas obligaciones. *"Avui tenc el nét per aquí i me té molt ocupat, però demà matí m'aniria bé"*, responde por whatsapp a la petición de llamada. Su hijo Fernando (Palma, 1982), padre de la criatura, nos emplaza a que le llamemos a las cuatro de la tarde, en un momento de descanso de su trajín diario. Ahora lleva él en solitario la clínica, una clínica con mucha historia y un notable volumen de trabajo. Reconoce que estudió Veterinaria por influjo paterno, aunque aquél nunca trató de convencerlo. "Dudé entre Arquitectura y Veterinaria y en el último momento opté por la última porque siempre había vivido de cerca la clínica y me gustaba la relación que tenía mi padre con sus amigos veterinarios", señala. Nieto de veterinario por parte materna, recuerda visitar a menudo a su padre en San Fernando durante su infancia y jugar subiendo y bajando de la mesa de la consulta "como si fuese una atracción de feria". Y eso seguro que influyó. Se matriculó en Zaragoza y acabó la carrera en París, donde cursó un Erasmus en su último año y, sobre todo, donde empezó a sentirse realmente motivado por la clínica veterinaria. Después de tres años en París entre Erasmus, rotaciones e internado, volvió un año a Palma a trabajar con su padre. "Fue un año muy instructivo, pero reconozco que con 25 años se me hizo duro imaginar el resto de mi carrera profesio-

sional en la misma clínica", dice. Así que retornó a la capital gala a hacer una residencia en reproducción. Tras esta última etapa apareció la disyuntiva ¿volver a Mallorca o buscarse la vida como especialista en el extranjero? "Aquí no abundan los criadores, pero tras años trabajando en una Universidad, imaginaba perfectamente mi vida en ese entorno, alejado de mi familia y mis aficiones y no me compensaba, así que... ¿por qué no probarlo? Y la clínica de mi padre podía adaptarse perfectamente a mi perfil", apunta.

Xisco Mir reconoce que se enorgulleció cuando su hijo le comunicó que estudiaría Veterinaria. "Seguro que le influyó el hecho de que yo me dedicara a ello, pero nunca traté de convencerlo, al menos conscientemente", apunta, coincidiendo con la percepción de Fernando. Transmite Xisco Mir también cierta satisfacción al hablar de que su hijo se haya hecho cargo de la clínica que él fundó en 1980 junto a Toni Colom. "Reconforta saber que está en buenas manos", manifiesta, a la vez que reconoce las diferencias: "Él llevará la clínica a su manera. Sabe que estoy a su disposición aunque no me 'busque'. Somos de generaciones diferentes, con maneras de ser y trabajar distintas y ahí ni puedo ni quiero meterme. Además, los veterinarios de ahora están mucho más preparados técnicamente y más especializados que los de antes... y eso es bueno para el negocio". Xisco reconoce sentirse "tranquilo" con ello y aprovecha cualquier momento para coger la bicicleta y pedalear los kilómetros que no pudo años atrás.

FITXA

Nom: Clínica Veterinària Arol.

Titulars: Toni Oliver i Joan Suau.

Adreça: Andreu Feliu, 23, Palma.

Web: www.arolclinicaveterinaria.com

E-Mail: c.v.arol@hotmail.com

Obert des de: 2005.

Equip humà que conforma la clínica: 3 veterinaris, dues auxiliars clíniques veterinàries, un recepcionista i un moix.

Especialitats: Traumatologia, ortopèdia, oncologia, neurologia, plans de salut...

Clínica Veterinària Arol

*Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **veterinària**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org*

Un dia, una parella de físics quàntics deixà el seu moix a una clínica veterinària de Palma per no fer front al seu tractament. El seu destí era una eutanàsia ràpida i indolora. Avui, tres anys més tard, n'Schrödinger -així s'anomena l'animal-campa per la clínica amb una envejable qualitat de vida i, es podria dir, és el reflex del tarannà de Toni Oliver i Joan Suau, els titulars de la Clínica Veterinària Arol. Oliver (Palma, 1972), l'ideòleg del negoci, és (el que se suposa que és) un veterinari de manual, amant dels animals, amb una vessant vocacional molt marcada que no sempre ha casat bé amb la part empresarial, el que li ha duit més d'un mal de cap. Suau (Palma, 1978), per la seva banda, se sumà al projecte del seu company al començament de tot, fa disset anys, i ha contribuït a fer-lo créixer i a establir-lo fins el que és avui: un negoci de veterinària de petits animals consolidat amb un servei integral, de qualitat i proximitat. I això que va estar a punt d'a-

bandonar la professió, però aquesta és una altra història.

De primeres, la Clínica Veterinària Arol sorprèn per les seves dimensions. Situada en el número 23 del carrer Andreu Feliu, una via estreta de l'animada barriada de Bons Aires, entre les zones de Blanquerna i s'Escorxador, dona la impressió de que ha de ser més petita, però s'assenta sobre una antiga nau d'autocars que era seu de Transports Noche y Día, una empresa de la família d'Oliver, capdavantera en el pròsper àmbit turístic de Mallorca de fa unes dècades. A l'entrada, unes grans pedres tallades i soterrades uns metres així ho indiquen. A l'interior, 300 metres de planta, dues alçades -la segona inhàbil de moment- i un sòtil elevat li oferiren al veterinari la possibilitat de crear una clínica al seu gust. Explica Oliver que "vaig agafar idees de diferents instal·lacions que sortien retratades a la revista de l'AAHA (*American Animal Hospital Association*), perquè els metres del local m'ho permetien". El veterinari, també lli-

ciat en Biologia per la UAB, es trobava aleshores en una disjuntiva, entre acceptar una feina a Mallorca o seguir a Catalunya -on duia uns anys després de llicenciar-se en Veterinària i deixar el projecte de doc-

torar-se en el departament d'Anatomia-, i son pare li obrí una tercera via: ocupar el local i muntar la seva pròpia clínica. Conegué a Joan pel pintor Daniel Codorniu, amic comú de llurs pares, i li oferí entrar a formar part del projecte. "Sempre hem viscut en un cert estat de crisi. Ens costà començar perquè ens havíem de donar a conèixer i diria que romanguérem uns 5 o 6 mesos treballant com a bojós sense cobrar res. El que guanyàvem ho reinvertíem i, clar, per això la de 2008 no la notàrem massa", explica Suau.

Els veterinaris arrencaren de zero amb un projecte a llarg termini que va anar acoblant peces progressivament fins el que és ara: un centre amb tres veterinaris (ells dos i na Maria Àngels Calbet), dos ACVs (Maite Morenilla i Marta López) i un recepcionista (Mario Suau). Actualment, Oliver se centra en les especialitats de neurologia i traumatologia i Suau en dermatologia i oncologia. Treballen en torns rotatoris, amb cita prèvia i ofereixen servei d'urgències 24 hores. També ofereixen

plans de salut per a les mascotes i facilitats de pagament als clients gràcies a Frakmenta, una eina financera per reparar les despeses. Tenen obert de 9 h a 19:30 h de dilluns a divendres, i de 10 h a 14 h els dissabtes.

Arol consta d'una àmplia recepció amb sala d'espera i un espai de tenda, des d'on pot accedir-se a tres consultes que es comuniquen amb una estada que fa de laboratori i biblioteca, la qual lllinda amb la sala de tractaments amb una paret de marès, element supervivent del primer negoci. Aquesta sala de tractaments, presidida per una gran pissarra blanca on s'apunten les feines i accions de la setmana, està envoltada per diferents habitacions: sala de rajos, sala de diagnòstic, quiròfan i prequiròfan, sala de neteja i sala

d'infecciosos. Les hospitalitzacions es troben a la mateixa sala de tractaments. Arol, que ha ofert serveis de traumatologia i neurologia a altres centres de l'Illa, treballa ara amb l'objectiu de créixer un poc més. Ho explica Oliver: "La nostra idea és créixer i aconseguir ser 4-5 veterinaris amb un volum de feina estable i suficient per millorar la qualitat de vida. Qui no ho voldria, no? Per això tenim una planificació de ne-

gocí que respon a les nostres inquietuds vitals i professionals i a allò que la nostra assessoria ens recomana".

Mentrestant, seguiran treballant al barri, com fins ara, prioritant el benestar dels seus pacients, "sense perdre la personalització de cada un d'ells", diu Oliver, oferint tots els coneixements perquè "puguin gaudir de la millor qualitat de vida possible", i complint els objectius que es vagin marcant.

Silvia Ortega, nova tècnica veterinària del Col·legi

La veterinària, de 35 anys, s'ha incorporat aquest juliol al seu nou lloc de feina en substitució d'Amanda Figuerola després de superar un procés de selecció

La veterinària Silvia Ortega Ribalta (Palma, 1986) s'ha incorporat a començaments de juliol al seu lloc de feina de tècnica veterinària al Col·legi. Llicenciada per la Universitat de Còrdova (2009-2014), té experiència en escorxadors al Regne Unit, i a Espanya ha treballat en els àmbits de la seguretat alimentària, de la clínica de petits animals i també fent inspeccions de porquí al camp. Col·legiada número 1.011, té la difícil missió de substituir Amanda Figuerola, que romangué gairebé 12 anys en el COVIB, i que deixà el llistó ben alt. Confia en poder desenvolupar aquesta feina amb il·lusió i proximitat.

Les funcions que ha de desenvolupar la tècnica veterinària són el coneixement i aplicació de les disposicions legals, reglamentàries i administratives en tots els àmbits de la professió veterinària i de la salut pública, comprenent les implicacions ètiques de la professió, el control de l'àrea de col·legiació, oferir informació, assessorament i consultes tècniques de col·legiats i tercers, dur la gestió de registre de centres sanitaris d'assistència d'animals de companyia de les Balears incloent les visites de verificació, l'elaboració de la documentació derivada de les àrees de la seva competència (informes tècnics, oficis, comunicacions, etc.), la gestió de la logística de formació, organitzar el calendari de formació i de les activitats formatives, la gestió de les beques COVIB i la coordinació de la Campanya de Triquina amb la Conselleria de Salut. Silvia Ortega ha accedit a aquest lloc de feina després de superar un procés de selecció amb la Junta de govern col·legial a la que va concórrer amb altres candidates.

- Com t'arriba l'anunci de que el COVIB cerca una persona i per què t'hi presentes?

- A través de les comunicacions del COVIB. La veritat és que ja estava pendent d'aquesta publicació perquè quan vaig venir a fer la meva recol·legiació coincidí amb el darrer dia de n'Amanda. Va ser una casualitat. M'hi vaig presentar perquè quan vaig llegir l'oferta, me varen agradar tot d'una les característiques de la feina.

- Què esperes d'aquest lloc de feina? Què pots oferir?

- La veterinària és una professió molt diversificada i cada part m'aporta una cosa. Tractar amb tots els aspectes de la veterinària és el que farà que cada dia sigui diferent. El meu primer objectiu és poder ajudar als col·legiats i a les col·legiades que ho requereixin i, sobretot, m'agradaria transmetre una proximitat per què els companys i companyes se sentin acompanyats en tot moment i en qualsevol situació del seu dia a dia, sigui ordinària o extraordinària. M'agradaria que puguin contactar amb jo de manera propera i amb confiança i que no tinguin dubte de que tractaré de donar una resposta satisfactòria.

- Què demanes a la gent que encara no te coneix (i a la que sí)?

- Potser que encara em torbi un poc en conèixer-los a tots, però que sàpiguen que estic aquí per allò que necessitin. Entre l'ajuda que pugui trobar en les companyes, en la Junta i en els propis col·legiats i el meu esforç, estic convençuda de que ho aconseguirem.

>>> La veterinària és una professió molt diversificada. Tractar amb tots els aspectes de la veterinària és el que farà que cada dia sigui diferent.

Abogados
Economistas
Graduados Sociales
Asesoría Laboral y Tributaria

PROFESIONALIDAD, EXPERIENCIA Y COMPROMISO

BUFETE ANTONIO FONT

Colaborador del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears · La Rambla, 17 · 07003 Palma · www.bufeteantoniofont.com

Consideraciones sobre la actuación de los veterinarios en casos en que el cliente no consta oficialmente como titular del animal

Se nos plantea en esta ocasión una contingencia que puede ser relativamente frecuente y que si bien en contadas ocasiones genera problemas, es conveniente efectuar algunas reflexiones sobre la misma.

¿Cómo debe actuar, qué debe hacer un veterinario, cuando quien comparece con un animal de compañía en su centro, clínica u hospital, solicita algún tipo de intervención sobre la mascota sin ser quien consta oficialmente como titular de la misma?

Es ciertamente habitual que a las instalaciones veterinarias acuda un cliente con una mascota de la que no es propietario, sino que acude en representación, por distintos vínculos (un hijo, cónyuge, pareja, conviviente, etc.) del verdadero propietario, solicitando que en el animal se practique algún tipo de intervención veterinaria, clínica o incluso administrativa (cambio de titularidad, etc.).

La norma general es clara: lo correcto es que en todo caso el veterinario exija que quien solicite y autorice cualquier intervención sobre el animal sea su propietario, o bien una persona suficientemente legitimada (autorizada). Salvo casos de extrema urgencia vital, el único que tiene legitimidad para autorizar cualquier tipo de actuación sobre la mascota es su propietario o persona que actúe con una autorización.

Decimos que es la norma general porque esto en el día a día es prácticamente inviable. Sin embargo, llevar a cabo según qué tipo de intervenciones sobre el animal, sin la debida aquiescencia de su propietario, puede provocar que se exijan responsabilidades al veterinario. Por ello hay que buscar un punto de equilibrio entre lo que es en principio exigible y la práctica del día a día, pero siempre evitando desajustes importantes que puedan ocasionar perjuicios al animal, al propietario, y también, como no, esas posibles responsabilidades al veterinario.

Existen actos veterinarios que, por su trascendencia, gravedad o efectos, hacen ineludible que quien solicite y autorice la intervención sea el propietario o titular. Así, toda intervención que suponga un riesgo para la vida del animal, que implique un cambio estético (que sean permitidos por las normas), o consecuencias sobre su capacidad reproductiva (castración, esterilización), por citar algunos ejemplos. Consideramos que estos casos siempre deben venir refrendados por la voluntad directa y personal de quien consta como propietario (o tercero con una expresa autorización). En estos supuestos podríamos incluir todos aquellos casos en que se solicita el consentimiento informado.

Sin embargo, hay otras intervenciones que por su propia naturaleza son positivas para la mascota. En tal caso, no es tan exigible constatar la identidad del titular. Por ejemplo, que acuda a la consulta un tercero para que se analice el estado de salud de la mascota.

Sin duda habrán conocido, o habrán oído hablar de algún caso de disputas entre parejas tras su separación o divorcio que hacen referencia a los animales de compañía que eran de ambos, pero cuya titularidad constaba a nombre de uno de ellos. Es muy arriesgado proceder por indicaciones del no titular, por ejemplo, cambiar la titularidad del animal a su favor o de un tercero, o proceder

a castrar la mascota, y todo ello, aunque esa persona haya sido la única que haya acudido a la consulta y la única conocida por el veterinario. Ante este tipo de casos, para evitar que posteriormente se exijan responsabilidades lo conveniente es exigir que quien decida sobre el animal sea su propietario o se ostente una autorización clara y debidamente documentada (por escrito, con los datos personales del autorizante, del autorizado, los datos identificativos de la mascota y la intervención que se solicita o autoriza, debiendo quedar unida a la misma el documento que permita identificar a las personas intervinientes).

En general los supuestos son casi siempre de personas físicas, para los que recomendamos seguir el procedimiento explicado. Ahora bien, qué sucede si el animal aparece a nombre de una persona jurídica (una sociedad, una asociación, una fundación...), en tal caso la exigencia de aportación del documento que legitime para solicitar al veterinario la práctica de la intervención debe ser más contundente: se debe exigir el título suficiente que legitime a la persona física que acude al centro veterinario en representación de la asociación, sociedad, etc. Lo contrario puede acarrear problemas a nuestros profesionales veterinarios.

Surgen a veces supuestos donde se hace prácticamente imposible contar con la presencia o documentación acreditativa del titular original que consta como tal en los registros. Entonces lo procedente es ser lo más prudente posible y solicitar factura de compra del animal, justificante de transferencia de pago del mismo con detalle del vendedor, cualquier otro documento que justifique la legítima posesión del animal y en ausencia de todo ello, un documento donde el cliente declare de forma responsable que es el legítimo tenedor de la mascota, la razón de su posesión y cuantos más datos sean posibles de la transmisión por la que recibió a la mascota.

Se trata con ello de evitar ser partícipes de una mala gestión, de un defectuoso tratamiento, tanto en cuanto a la salud de la mascota como en su "iter" registral.

Salvo casos de extrema urgencia vital, el único que tiene legitimidad para autorizar cualquier tipo de actuación sobre la mascota es su propietario o persona que actúe con una autorización.

PROTOTECOSIS OCULAR, CAS CLÍNIC D'UNA MALALTIA EMERGENT

Laura Gaztelu, Màrian Matas
Memvet - Centre de Referència

cas clínic. resolució

Es refereix a Memvet una gossa mestissa esterilitzada de 6 anys i 10 kg de pes per ceguera aguda. A l'anamnesi la propietària descriu que la pacient té diarrea crònica, de més de 6 mesos de durada, amb hematoquècia, per aquest motiu està amb tractament amb tilosina i sulfasalazina. El hemograma i la bioquímica realitzats pel seu veterinari no mostren alteracions i en l'ecografia abdominal es descriu augment de gruix de la paret intestinal.

En l'exploració oftalmològica s'observa absència de resposta d'amenaça, hiperèmia conjuntival bulbar, precipitats queràtics i flare (o efecte Tyndall) bilateral. En funduscopia s'observen a l'ull dret lesions multifocals d'aspecte piogranulomatós i un lleu desprendiment de retina ventral (Fig. 1). L'ull esquerre presenta un desprendiment complet exudatiu de retina, amb gran quantitat de fluid subretinià de color groguenc-marronós. La pressió intraocular és de 6 i 8 mmHg a l'ull dret i esquerre respectivament (valor referència 15-25 mmHg).

El diagnòstic oftalmològic és de panuveïtis bilateral, més severa en segment posterior esquerre, causant desprendiments de retina i lesions multifocals infiltratives.

El diagnòstic diferencial d'uveïtis inclou: infeccions (*Leishmania*, *Ehrlichia*, agents fúngics com *Cryptococcus*, altres) / inflamatori / neoplàsic / idiopàtic.

Les radiografies toràciques no mostren canvis rellevants. Les serologies de *Leishmania*, *Ehrlichia* i *Cryptococcus* són negatives, i el proteïnograma no presenta alteracions.

A causa del nul pronòstic visual de l'ull esquerre i la utilitat diagnòstica de l'anàlisi del fluid subretinià, es decideix obtenir-ne una mostra. Es seda el pacient i es realitza una punció del segment posterior de l'ull esquerre. A la citologia s'observen neutròfils segmentats, escassos macròfags, i estructures de morfologia arrodonida compatibles amb *Prototheca* (Fig. 2). Aquest agent microbiològic és causant de diarrees cròniques pel que es realitza una citologia de femtes i s'envien les dues a un laboratori extern per a la seva valoració.

S'inicia tractament oral amb itraconazol 1 mg/kg SID i prednisona 1 mg/kg SID, acetat de prednisolona col·liri TID en tots dos ulls i es manté la tilosina pautaada pel seu veterinari.

El laboratori extern confirma la presència de *Prototheca* spp. en el fluid subretinià i la femta.

La pacient no respon al tractament i, a causa de l'empitjorament de l'estat general i el desenvolupament de signes neurològics severos, s'eutanasia al seu veterinari referent una setmana després del diagnòstic.

COMENTARI

Prototheca és un gènere de distribució mundial d'algues unicel·lulars, ubiquitàries, sapròfites i sense clorofil·la. Algunes espècies són patògenes oportunistes en humans i animals. La prototecosis és una malaltia emergent, descrita amb més freqüència en regions càlides i humides. En el gos es presenta inicialment amb signes

digestius: colitis amb o sense hematoquècia. Es postula que el punt d'entrada de *Prototheca* a l'organisme és el budell gruixat. Poden passar mesos de l'inici de la colitis a la invasió sistèmica de la *Prototheca*.

La peculiaritat d'aquesta alga és que el diagnòstic es basa en la seva identificació bé per citologia rectal i/o citologia o estudi histopatològic de teixits afectats.

En l'actualitat no es coneix cap tractament efectiu. La resposta als antifúngics recomanats, amfotericina i azols, és pobre, i el pronòstic és molt greu, especialment en pacients amb infecció sistèmica.

El diagnòstic precoç mitjançant citologia rectal en pacients amb diarrea crònica podria millorar el pronòstic, evitant potser una disseminació generalitzada.

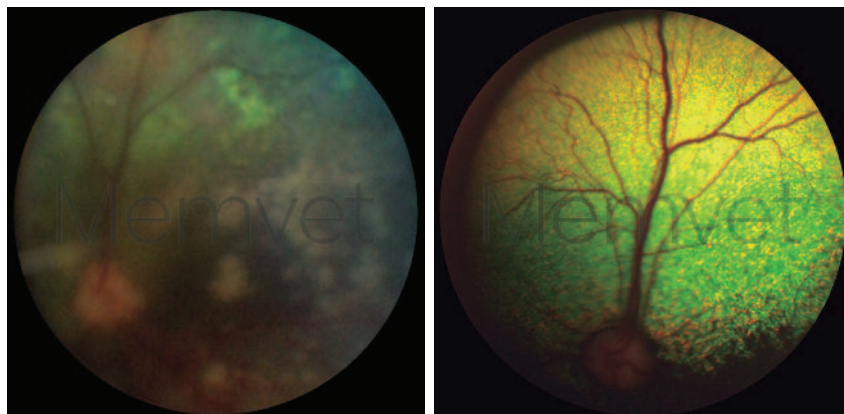

Fig. 1: A l'esquerra: fotografia de fons d'ull de la pacient en el qual s'observen lesions multifocals d'aspecte piogranulomatós en vitri i retina. A la dreta, per ajudar a comparar, una fotografia d'un fons d'ull caní sense alteracions.

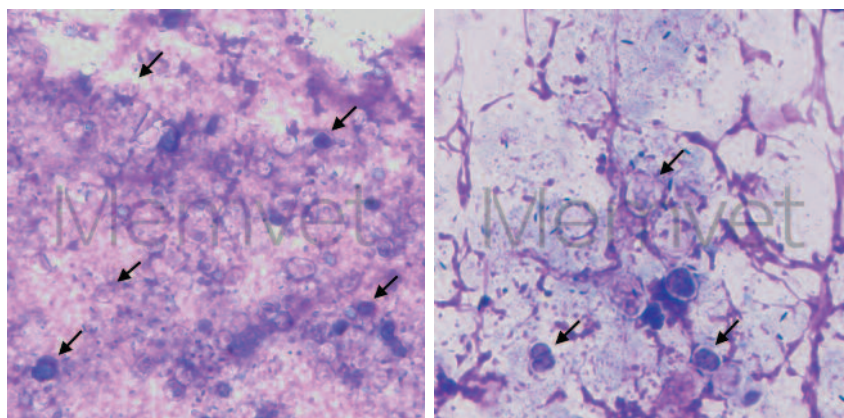

Fig. 2: Dues fotografies de la citologia de fluid subretinià. Múltiples esporangis de "Prototheca" spp. contenint un nombre variable d'espores al seu interior. L'aspecte típic és de mòruls basòfils amb una paret gruixuda semitransparent.

COL·LEGIATS

ALTES

664 - Mª Victoria Toledo Molina

Des de l'1 d'abril de 2021

1011 - Silvia Ortega Ribalta

Des de l'1 d'abril de 2021

1213 - Patricia García Sans

Des de l'1 d'abril de 2021

1259 - Georgina Iraola Picornell

Des de l'1 d'abril de 2021

1260 - Celia Arcas Canovas

Des de l'1 d'abril de 2021

1261 - Noelia Bauzá Fernández

Des de l'1 d'abril de 2021

1118 - Silvia Puigcercós Gomila

Des de l'1 de maig de 2021

1262 - Inés Jimena Coloma Gutiérrez

Des de l'1 de maig de 2021

1263 - Ana Servera Ayala

Des de l'1 de maig de 2021

1264 - Sandra Martín Nicolau

Des de l'1 de maig de 2021

1265 - Marcelo Barbanti Duarte

Des de l'1 de juny de 2021

1266 - Antoni Sancho Sancho

Des de l'1 de juny de 2021

BAIXES

1240 - Antonia Tauler Garau

Des del 23 de març de 2021

1000 - Juan José Brotons Ibáñez

Des de l'1 d'abril de 2021

868 - Ana Belén Delgado Pérez

Des del 24 d'abril de 2021

1164 - Candela Corona Álvarez

Des del 26 d'abril de 2021

JUBILACIONES

242 - Francisco Bonet Vicens

Des del 13 de gener de 2021

366 - Catalina de Sena Vidal Bonet

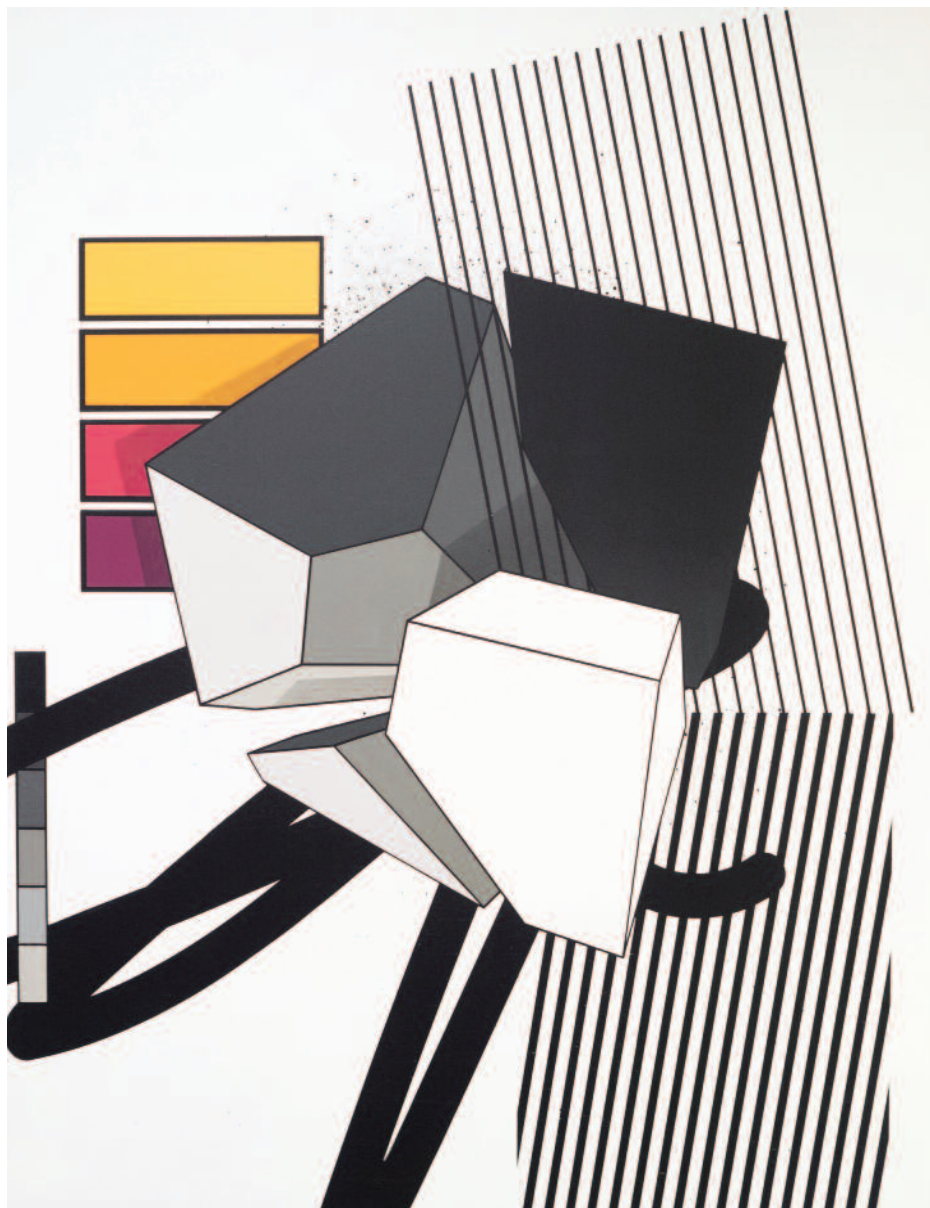
Des del 25 d'abril de 2021

CENTRES VETERINARIS

ALTES

ARO VETERINARIA

Des del 27 d'abril de 2021

c/ Estanys, n° 61 - Colònia de Sant JordiTitular: **Ana Ródenas Martín**

El arte urbano de Rubén Viard llega al Colegio

La obra 'Reconstrucción volumétrica', del diseñador gráfico 'en movimiento' y artista valenciano Rubén Viard, ha supuesto la primera exposición de un trabajo de 'arte urbano' en la sede colegial desde el comienzo del ciclo 'art al COVIB', hace más de una década, que cada trimestre coordina el colegiado Toni Perelló.

Viard desarrolla proyectos personales y colectivos enfocados a la pintura mural. Su estilo se basa en el engaño visual, creando diferentes perspectivas que se plantean sobre planos bidimensionales, mezclado con formas orgánicas sobre una base gris y una justa cantidad de color para realzar los puntos más interesantes de sus composiciones.

ART AL COVIB

¿Conoce las *ventajas* del Seguro de Automóvil de A.M.A.?

Ventajas en nuestros talleres preferentes

Recogida y entrega gratuita, limpieza exterior, prioridad en la reparación, 50% dto. sobre el precio de la franquicia, vehículo de cortesía según disponibilidad...

Reparación y sustitución de lunas

En nuestra red de talleres colaboradores de lunas a través del 912 74 86 95 o del click to call de nuestra página web.

Servicios gratuitos de ITV y Gestoría

Inspección audiovisual y manual previa, gestión de cita con la ITV y servicio de chófer para pasar la inspección.

Servicio gratuito e ilimitado de trámites administrativos relativos a la documentación del conductor principal.

Tasas e impuestos oficiales no incluidos.

Servicio Manitas Auto

Pequeñas operaciones en el vehículo asegurado y en las que no sea necesario acudir al taller, como sustitución de consumibles, configuración de dispositivos electrónicos, instalación de accesorios, etc.

1 servicio de hasta 2 horas gratis al año.

Y ahora le ofrecemos asesoramiento personalizado para planificar la forma de pago de su seguro.

A.M.A. PALMA DE MALLORCA Barón de Pinopar, 10 Tel. 971 71 49 82 pmallorca@amaseguros.com

LA MUTUA DE LOS PROFESIONALES SANITARIOS

www.amaseguros.com

971 71 49 82

Síguenos en

y en nuestra APP

A.M.A.
agrupación mutual
aseguradora

